

землях, царква вымушана была прытасоўвацца да мясцовых умоў і традыцый. Але нягледзячы на гэта, многія людзі пасля хрышчэння працягвалі пакланяцца паганскім ідалам.

ВАЕННАЯ КАР'ЕРА К. ЕЗАВІТАВА

С.М. Раўнейка

Навуковы кіраўнік – д.гіст.н., прафесар *У.М. Міхнюк*

Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С. Пушкіна

1. У апошнія гады назіраецца тэндэнцыя вяртання забытых імёнаў у гісторыю, высвятленне спрэчных і малавядомых фактаў з іх жыцця. У сувязі з гэтым айчынным навукоўцы звярнулі сваю увагу на такую постаць у беларускай гісторыі як Канстанцін Езавітаў (1893-1946 гг.) – актыўны дзеяч беларускага нацыянальна-дзяржаўнага адраджэння, першы беларускі генерал.

2. Мэта даследавання – рэканструкцыя ваеннай кар'еры генерала К. Езавітава. Метадалагічная аснова яго правядзення – першакрыніцы (архіўныя матэрыялы). Пры даследаванні праблемы аўтар зыходзіла з прынцыпаў гістарызма, аб'ектыўнасці і навуковасці. Работа праводзілася з прымяненнем агульнанавуковых і спецыяльных гістарычных метадаў.

3. К. Езавітаў з 1 лютага 1916 г. быў залічаны юнкерам у Паўлаўскае ваеннае вучылішча. З 1 лютага па 1 чэрвеня 1916 г. ён скончыў паскораны 4-месячны курс навучання, зрабіўшы за гэты час імклівую ваенную кар'еру: 28 красавіка ён атрымаў чын малодшага партупей-юнкера, 5 мая – старшага партупей-юнкера, 12 мая – фельдфебеля, і, нарэшце, 1 чэрвеня быў ўзведзены ў чын прапаршчыка з залічэннем па армейскай пяхоце.

4. Пры заканчэнні вучобы 7 чэрвеня 1916 г. згодна з тэлеграмай Галоўнага Упраўлення Вайсковых навучальных устаноў ад 31 мая 1916 г. К. Езавітаў быў прыкамандзіраваны да Паўлаўскага ваеннага вучылішча малодшым афіцэрам у 5-ю часовую роту.

5. 22 красавіка 1917 г. па яго асабістаму рапарта К. Езавітаў быў накіраваны на фронт у 151-ы пяхотны Пяцігорскі полк. Згодна з састаўленым у лістападзе 1917 г. наградным лістом падпаручыка армейскай пяхоты К. Езавітава і спісам афіцэраў 151-га пяхотнага Пяцігорскага палка ад 15 верасня 1917 г., ён з'яўляўся палкавым ад'ютантам палка. З награднога ліста вынікае, што К. Езавітаў служыў у чыне падпаручыка з 8 лютага 1917 г. 25 красавіка 1917 г. ён прыбыў на ўкамплектаванне палка, і з гэтага часу па лістапад 1917 г. бесперапынна знаходзіўся ў страі. У палку вайсковая кар'ера К. Езавітава прасоўвалася даволі шпарка. Пачаўшы яе з падпаручыка, ён хутка стаў камандзірам роты (21 мая 1917 г.), 7 ліпеня быў прызначаны часова выконваючым абавязкі палкавога ад'ютанта, праз 2 дні прыняў становішча, а 23 ліпеня быў зацверджаны на пасаду палкавога ад'ютанта. На падставе загада галоўнакамандуючага арміямі Паўночнага фронту ад 9 верасня 1916 г. К. Езавітаў быў удастоены ордэна Святога Станіслава III ступені. 10 кастрычніка 1917 г. ён быў прызначаны часова камандуючым маршавым батальёнам палка. Загадам па арміі і флоту ад 12 кастрычніка 1917 г. К. Езавітаў быў узведзены ў чын паручыка. 25 кастрычніка 1917 г. ён быў прадстаўлены ў штабс-капітаны.

6. 21 лютага 1918 г. беларускі ўрад, адзначаючы выдатныя здольнасці і заслугі К. Езавітава, узвёў яго ў чын капітана. Гэтым жа днём датуюцца загады па ўзвядзенню яго ў чын падпалкоўніка (за кіраванне вайсковым аддзелам БЦВР і падрыхтоўку беларускіх вайсковых фарміраванняў) і палкоўніка (за арганізацыю захопу ўлады ў Мінску і кіраванне камендатурай).

7. За заслугі перад урадам БНР дэкрэтам ад 19 снежня у 1919 г. К. Езавітаў быў уведзены ў чын генерал-маёра. Гэта званне было падцверджана загадам народнага міністра нацыянальнай абароны БНР Я. Ладнава ад 8 студзеня 1920 г., загадам па Міністэрстве нацыянальнай абароны БНР ад 24 лютага 1920 г. і пастанаўленнем Рады БНР ад 17 мая 1920 г.

8. Заслугі К. Езавітава на пасадзе кіраўніка Галоўнага ваеннага Упраўлення БЦР былі адзначаны дыпламам аб прысваенні яму звання палкоўніка (выдан БЦР 29 чэрвеня 1944 г.), дыпламам аб прысваенні звання генерал-маёра (рашэнне БЦР у Берліне ад 22 студзеня 1945 г.), прыказам Савета міністраў БНР ад 17 мая 1945 г. № 195 аб прысваенні звання генерал-маёра.

9. К. Езавітаў выдзяляўся ў армейскім асяроддзі асаблівымі здольнасцямі, адукаванасцю,

мужнасцю, страявой выпраўкай, веданнем салдацкага жыцця. Менавіта гэтыя якасці дазволілі яму зрабіць імкліваю ваенную кар'еру: за няпоўныя 4 гады – ад юнкера да генерала.

ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ПРИСОЕДИНЕНИЯ ОБЩИН И ГРУПП ПЯТИДЕСЯТНИКОВ К ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫМ ОБЪЕДИНЕНИЯМ БАПТИСТОВ НА ПИНЩИНЕ В 1945-1953 гг.

В.В. Рольянова

Научный руководитель – к.и.н. *А.Ю. Бодак*
Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина

Середина 1940-х годов характеризовалась ростом активности протестантских организаций. В октябре 1944 г. произошло объединение баптистов с евангельскими христианами. Это объединение возглавил Всесоюзный совет евангельских христиан-баптистов (ВСЕХБ), который находился в Москве. Но у этой акции было немало противников, как со стороны пятидесятников, так и баптистов. С резкой критикой выступили многие пресвитеры-баптисты Брестского, Березовского, Антопольского и других районов. Довольно часто пятидесятники в составе групп баптистов проводили обряды по своему образцу, нарушали и даже срывали молитвенные собрания. По отношению к таким верующим предпринимались самые жесткие меры, вплоть до административной и уголовной ответственности.

В отчетном докладе за III квартал 1946 г. уполномоченный констатировал следующее: «Пятидесятники под любым предлогом отказываются от регистрации и присоединения к группам баптистов. Так, в д. Мокрая Дубрава Логишинского района 12 человек верующих отказываются от присоединения и нелегально проводят собрания. Такая же ситуация в д. Глинная, д. Гневчицы, хуторе Хранополье, д. Купятичи. И вообще, это очень отрицательные элементы» [1]. Новый уполномоченный Ермолаев довольно рьяно взялся за борьбу с нелегальными собраниями, проводимыми пятидесятниками. Так, в марте 1948 г. был осужден на 5 лет тюремного заключения пресвитер д. Калауровичи Протосовицкий потому, что его «родной племянник состоял в связи с бандитами» [2]. Как позже выяснилось, у Протосовицкого не было ближайших родственников. Несмотря на такое жесткое давление со стороны властей, группы и общины пятидесятников были достаточно велики по своему составу (на 1.04.1949 г., из 45 общин ЕХБ – 4017 человек верующих – 25 были ХВЕ с количеством прихожан в 2295 человек). Особенно беспокоил власти тот факт, что в группах пятидесятников заметно возрос процент молодежи – 33 % составляли молодые люди в возрасте до 25 лет [3]. На протяжении 1951 г. актуальным оставался вопрос о нелегальных и неприсоединившихся к баптистам группах пятидесятников. Так, на 1.04.1951 г. таких общин в Пинском районе – 23 группы, Логишинском – 15 групп, Ивановском – 4 группы, Дрогичинском – 3 группы, Телеханском – 8 групп, Давид-Городокском – 2 группы, Жабчицком – 10 групп, Столинском – 4 группы, Ленинском – 1 группа, Ганцевичском – 3 группы. В отчетном докладе за IV квартал 1951 г. сообщалось о 77 общинах пятидесятников в Пинской области с количеством верующих 1854 человека. На 1.07.1953 г. число незарегистрированных групп пятидесятников сократилось до 60 (1500 верующих) [4].

Проявляя инициативу по присоединению объединений ХВЕ к ЕХБ, советские власти не учли тех возможных разногласий, которые в последствии проявились. Различные обряды венчания, отпевания, крещения, проведения молитвенных собраний, наконец, самое главное – различное мировоззрение и толкование христианских первоисточников – вот те основные причины, по которым объединение не произошло и не могло никогда осуществиться. Эти факторы не брались во внимание, так как главной целью было максимальное сокращение количества объединений пятидесятников.

Литература

1. Зональный государственный архив в г. Пинске, ф. 236, оп. 1, д. 2, – Л. 15.
2. Зональный государственный архив в г. Пинске, ф. 236, оп. 1, д. 2, – Л. 3.
3. Зональный государственный архив в г. Пинске, ф. 236, оп. 1, д. 2, – Л. 11, 12.
4. Зональный государственный архив в г. Пинске, ф. 236, оп. 1, д. 2, – Л. 27.